

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumerează și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

La
Abonament nou
pentru
Octombrie — Decembrie a. c.,
cu prețurile însemnate în capul foii,
învită
Administrațiunea dăruului
„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnire
atât în Monarhie cât și în România prin
mandate postale (*Posta utalvány — Post-
Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie
pentru regulata expediție a foii.

Domniii abonați sunt rugați a ne
comunica eventual pe lângă localitatea,
unde se află, și **posta ultimă**; ear'
domniii abonați vechi spre ușurare pot lipi
pe mandatul postal **adresa tipărită**
dela fâșiile, în cari li s'au trimis dăruul
până acuma.

Sibiu, 24 Septembrie st. v.

Vedând starea ticăloasă, în care ne
aflăm, adese-ori trebuie să ne cuprindă sim-
țământul, că suntem nisce nemernici.

Una câte una a trebuit să părăsim
pozițiunile, pe care generațiunea mai bă-
trână, ajutată de împregiurări, a isbutit
să ni le câștige în viața publică.

În satele române limba noastră în-
cetel cu încetul a fost înlocuită cu cea
maghiară și notarii români nu se mai pot
susține decât prin părțile, unde ei nu se
află față în față cu concurenți maghiari.

În comitate funcționarii români sunt
atât de puțini, încât își vine greu să vor-
besci despre dînșii și ar fi un act de ero-
ism, dacă vre-unul dintre dînșii s'ar în-
cumeta să se adreseze la Români în ro-
mânește.

La judecătoria abia mai avem pe ici
pe colo câte un om, care poate să înțe-
leagă păsurile noastre. Judecătorii români
ce erau odinioară în funcțiune, parte au
fost transferați în ținuturi neromânești,
parte s'au văduț siliți a demisiona, parte
s'au trecut la pensiune, ear despre înain-
tarea celor remași în activitate nimeni nu
poate îndrăzni să vorbească.

Cât, în sfârșit, pentru aședămintele
noastre de cultură, nu numai că ele nu
sunt ajutate de puterea centrală, ci în loc
de a se introduce limba română în scolile
susținute de stat prin ținuturile românești,
ni s'a impus limba maghiară chiar și în
scoalele dela sate, înființate și susținute
de noi înșine, ba înfrurirea puterii publice
devine până chiar și în bisericile noastre
din zi în zi mai directă.

Toată această înapoiare s'a săvârșit
în timp de abia zece ani.

De câte-ori puterea centrală ne-a îm-
brâncit, noi am protestat, dar ne-am dat
înapoi și ne-am supus.

Și de ce ne-am dat înapoi? — de
ce ne-am supus?

O scim cu toții, o simțim în noi
înșine, că supunerea noastră e viclenească.

Nu este între Români nici unul, care
poate să renunțe, și până chiar și cei mai
hotărâți aderenți ai actualului guvern, în
taină lucrează pentru surparea autorității
ministrilor, pe care pe față îi susțin.

Ne-am supus, fiindcă ne simțim im-
potenți, ne-am retras, fiindcă ne simțim
incapabili de a susține lupta în împre-
giurările actuale.

Acest simțământ al impotenței noastre
e ceea ce a descurajat pe oamenii nostri
politici și i-a făcut să înceteze a-și mai
risipi timpul și puterile în luptă pentru
causa națională; simțământul impotenței
noastre a făcut ca o mare parte din tin-
nerimea noastră să-și iee lumea în cap,
în loc de a sta aici, ca să lupte, să-și
creeze o pozițiune acasă și să ridice ni-
velul general al poporului; simțământul
impotenței noastre i-a făcut, în sfârșit,
îndrăzneți pe purtătorii puterii publice și
pe toți aceia, care și cu și ne batjocoresc
și ne îmbrâncesc, ca să dăm înapoi, și
să părăsim nisce pozițiuni, care nu sunt
pentru oameni lipsiți de destoinicia de a
le păstra.

Impotenți și incapabili?

Am înțelege această impotență, dacă
ne-am scî un popor de oameni fără de
daruri firesci; îl scim însă pe Român om
deștept și îndrăznic în hotărârile sale. Am
înțelege, că suntem incapabili, dacă ne-am
afla în fața unei puteri covârșitoare, dar
ne aflăm în statul ungar, față în față cu
Maghiarii, nu mai mult decât Maghiarii,
un popor mic și izolat, care numai în
virtutea nemerniciei altor popoare poate
să dispună de putere.

Suntem impotenți și incapabili, pen-
tru-că ne lipsesce maturitatea politică.

Căci ce va să dîcă maturitate politică?

Sunt nenumărate interesele de tot felul,
care se crucișează în viața publică și nici
un pas măcar nu putem face în viața po-
litică, fără-ca să dăm de un conflict al
deosebitelor interese. Și de sine se înțelege,
că unde este conflict de interese, se ivesce
și desbinarea între oameni. Alătura cu
această desbinare rezultată din conflictul
intereselor, mai e apoi cea produsă prin
deosebirea de vederi și prin ambițiunile
personale. Oameni suntem cu toții, și multă,
foarte multă e sēmēnța de vrajbă în socie-
tatea omenească. Și de aceea se cere și în-
țelepciune și abnegațiune, pentru-ca mulți
oameni să poată merge în împregiurări date
împreună. Înțelepciune se cere, pentru-ca
să scim deosebi interesele mari de cele mici,
ear abnegațiune, pentru-ca să ne putem
călca pe inimă și să ne unim cu adver-
sarii nostri, când interesele mari o cer
aceasta. Această înțelepciune unită cu ab-
negațiunea e ceea ce numim maturitate po-
litică, și această maturitate ne lipsesce nouă.

Uniți asupra intereselor mari, lipsim
a lucra împreună pentru susținerea lor,
fiindcă suntem desbinați asupra intereselor
mici; ne-am certat pentru fleacuri și nu
voim să mergem împreună în cestiunile
importante.

S'a certat Oana lui Stan cu Eana lui
Bran, fiindcă Ghița Oanei i-a dat un ghiont
lui Pătruț al Enei. Se ceartă și Stan cu
Bran. Se ceartă și popa cu judele, fiindcă
popa ține partea lui Stan, ear judele a lui
Bran. Se ceartă și protopopul cu vr'un
asesor consistorial, fiindcă protopopul îl
susține pe popa, ear asesorul pe jude. Se
ceartă întregul consistor, fiindcă o parte din
membri îl susține pe protopop, ear alta
pe referent. Se ceartă în sfârșit întreaga
„intelligență“ din centru, fiindcă omul
trebuie să ție la dignitatea sa și la prin-
cipiile sale și la amicii săi, trebuie să fie
om de caracter și consequent. Îndată apoi
ce s'a produs desbinarea în centru ea se
propagă în cercuri din ce în ce mai largi,
căci fiesce-care dintre „conducătorii națio-
nali“ are „aderenții“ săi.

Astfel, când e vorba să faci vre-o
treabă bună, te pomenești, că dl A. nu
te poate spriginî, fiindcă dl Y. e la mijloc,
ear dl Y. se retrage supărat din cauza,
că l-au insultat adresându-se și la dl X.
Nu-i vorba, atât dl X, cât și dl Y. admit,
că e bine ceea ce vrei să faci, dar ei nu
pot merge împreună, fiindcă le lipsesce
abnegațiunea civică, pentru-că nu sunt
destul de maturi spre a o face.

Mulți vor crede poate, că e vorba de
copiții nevîrstnici dela Arad.

Nu! Arădani, dacă ar fi numai ei ca
dînșii, n'ar fi vrednici de un articol atât
de lung și de o întroducere atât de pom-
poasă ca aceasta: e vorba de noi toți, cu
toții suntem copii nevîrstnici, cu toții ne
certăm pentru fleacuri în vreme-ce cauza
națională suferă greu. Par'că aici la Sibiu
oamenii se desbină asupra unor cestiuni
serioase? la Brașov ori în Banat desbinările
au parc'ă motive binecuvântate? — Ară-
dani au numai privilegiul de a fi mai
îmbuibați, fiind-că simt, se vede, mai puțin
ca ceilalți, greutatea ce ne apasă.

La Cluj e unire: la Cluj ar trebui
să mergem cu toții, ca să învățăm minte!

Scim prea bine, că uniți ne va găsi
ori și ce situațiune acută; tocmai aceea
însă, că numai situațiunile acute ne pot
unî, dovedesce că suntem lipsiți de matu-
ritate politică.

Nota caracteristică a ori cărui element
politicesc matur e organizarea severă în
lucrarea pacinică: în luptă și sălbaticii se
organizează.

Noi ne petrecem timpul și ne risipim
puterile spre a ne omori unii pe alții, în
loc de a ne întreba în fiescecare seară:
Ce ai făcut în cursul zilei de astăzi?

Ni-e prea puțină, se vede, miseria,
în care trăim, și ne trebuie mai multă,
pentru-ca să ajungem a fi oameni serioși.

Revistă politică.

Sibiu, 24 Septembrie st. v.

În ședința din Sâmbăta trecută a
avut loc **constituirea definitivă a birou-
lui camerei**. S'au ales: president, Tho-
mas Péchy, vice-presidenti: Paul Szontag
și contele Béla Bánffy; cuestor Ladislau

Kovách și notari: Paul Hoitsy, Stefan
Nagy, Rákovsky, Mihael Zsilinsky, Anton
Tibád și Albert Berzeviczy; toți cei aleși
sunt membrii ai partidului guvernamental,
afară de doi notari. — Noul president,
ocupând scaunul presidențial, mulțumi de-
putaților pentru încrederea cu care l-au
onorat și, conform regulamentului, aduse
la cunoștința camerei că toate cercurile
electorale în număr de 413 au ales de-
putații lor dintre cari 409 și-au și pre-
sentat mandatele lor. Dieta croată, după
cum sperăm, încă va trimite cât de cu-
rând reprezentanții săi și acum, conform
datoriei ce-mi impune serviciul, declar că
casa de jos a dietei convocate de către
Maiestatea Sa pe 25 Septembrie, s'a con-
stituit și eu o salut cu cuvintele, care află
ecou în inima fiecărui fiu al patriei și în
a fiecărui membru al acestei case: Trăi-
iască patria, trăiască regele!

Dieta croată încă s'a constituit, ale-
gând president pe Mirko Hrvat; vice-
presidenti: pe Vaso Gyurgyevici și Dr.
Spevec, și notari: pe Dr. Loncarić, Bar-
lovici, Stekovići, Popovici și Tumpici (cest
din urmă aparține opoziției moderate). Star-
cevicianii s'au abținut dela vot. Presiden-
tul, ocupând locul presidențial, mulțumesc
pentru dovețile de încredere, arată greaua
situațiune în care se găsește țara, promite
că va fi drept și imparțial și termină prin
cuvintele: „Trăiască regele“. — Deputa-
tul Popovici, împreună cu mai mulți
amici, face apoi următoarea propunere:
„Subsemnații propun: înalta cameră bi-
nevoiască a hotărî ca la înaltul rescript
dela 27 Septembrie 1884 să se răspundă
printr'o adresă. Pentru compunerea adre-
sei, camera alege o comisiune de 9 mem-
bri“. Cerându-se urgența se primesce, și
ședința se ridică anunțându-se cea viitoare
pe Luni.

În ședința dietei boheme dela 2
Oct. st. n. s'a luat în discuție propunerea
deputatului Herbst, privitoare la reforma
electorală. Propunătorul invită dieta să pri-
mească reforma propusă de dînșul, în pu-
terea căreia vor avé drept de alegere toți
câți plătesc 5 fl. dare, căci altfel se zădăr-
nicesce ori-ce reformă electorală. Partidul
nemțesc nu va primi nici odată proiectul
de reformă electorală, venit din partea Ce-
hilor, prin care se intenționează o reformă
radicală și prin care s'ar reduce foarte
mult numărul deputaților nemți. „Multe
se pot aștepta, ce-i drept,“ continuă ora-
torul, „dela un partid, dar a presupune
atâta naivitate, că noi vom conlucra în in-
teresul unui proiect, a cărui tendință vă-
dită este, de a reduce la un minim pe re-
prezentanții nemți, aceasta totuși este prea
mult. De sine se înțelege că noi vom re-
fusa cu desăvârșire concursul nostru la pre-
facerea acestui proiect în lege și suntem
convinsi, că în această privință avem la
spatele noastre întreaga poporație germană
din Bohemia, până când ea nu numai va
vorbi, dar va și simți nemțesce.“ Propu-
nerea deputatului Herbst s'a trimis apoi
la comisiunea ce există deja pentru reforma
electorală.

Pe ieri au fost convocate **corpurile
legiuitoare ale României** în sesiune ex-
traordinară. Tot în această zi ele vor fi
și disolvate, spre a se face alegeri nouă pe
basa noiei legi electorale. Colegiile elec-
torale vor fi convocate pentru zilele de 6,
7, 8, 10, 11 și 12 Noembrie, pentru-ca
nouvele camere să se poată întruni con-
form prescripțiunilor constituționale, în ziua
de 15 Noembrie. Cu modul acesta s'a pus

capăt discuțiunii ce s'a urmat necontentit de un timp încoace în țiaristica din România, spre a se scî dacă nisce Camere convocate pentru revisuirea Constituției pot să se transforme în Camere ordinare. Eată ce ăice în această privință raportul guvernului român către Regele:

„Actualele Corpuri legiuitoare ar mai pute ave dar legalmente o existență de câțiva ani. Cu toate aceste, *este de luat în considerațiune*, că revisuirea recentă a unor articole constituționale a modificat bazele constituției Corpurilor legiuitoare: căci prin ea s'a reformat însăși legea electorală. Este dar rațional și de cuviință, că efectul acestei reforme reclamate de țară și acum realizate, să nu se amâne până ce actuala legislatură se va termina.

Disolvarea actualelor Camere legiuitoare și un nou apel la țară devine deci o necesitate

Arena electorală de acum înainte este deschisă în România.

Dintre multele programe ce s'au publicat în Germania în vederea apropiatelor alegeri pentru Reichstag, punem acum sub ochii cetitorilor pasagele mai importante din programul fracțiunii polone:

„Sub domnia prusiană și în imperiul german, cu care sîntem uniți, parlamentele sînt în ori-ce privință terenul cel mai roditor și mai eficace pentru activitatea noastră. Acolo Polonii pot vorbi neîmpedecați. De pe tribuna parlamentului putem protesta liber contra prescripțiunii drepturilor noastre, putem cere să se îplinească promisiunile ce ni s'au făcut și putem să ne apărăm existența națională contra diverselor atacuri ce se pornesc asupra noastră. În viitoarea perioadă legislativă, ca și în cele trecute, vom ave 1. de a apăra existența națională și politică pe baza tractatelor internaționale și a promisiunilor regesci, precum și toate celelalte drepturi la care ne putem provoca ca la un scut al nostru; 2. de a apăra toate drepturile și libertățile bisericei noastre, care de 10 ani se află în cunoscuta stare tristă; 3. de a apăra condițiunile de viață ale agriculturii și ale proprietății rurale; 4. de a apăra în fine interesele industriei și meseriei noastre precum și afacerile și binele meseriașilor și lucrătorilor.“

Inspețiunea de stat asupra scoalelor medie confesionale.

DI Trefort a dat ordinațiunea ce urmează ca îndrumare despre inspețiunea și drepturile de inspețiune din partea statului asupra scoalelor medie confesionale:

§ 1. Conform art. de lege XXX din 1883 § 46 relativ la scoalele medie și calificațiunea profesorilor, ministrul de culte și instrucțiune publică din punct de vedere al exercitării dreptului de supremă inspețiune, poate cerceta prin comisarii sei ori și când scoalele medie confesionale.

Acești comisari pot fi sau trimiși din sinul ministerului de culte și instrucțiune publică, sau directorii supremi districtuali sau alți bărbați de specialitate aleși și încrezuți după chibzuirea ministrului.

Ori și care dintre acestia trebuie să procedă conform acestei îndrumări avînd în vedere că în scoalele confesionale nu au drept de dispunere, ci că sînt trimiși numai pentru deprinderea dreptului de supremă inspețiune din partea statului și pentru a informa pe ministru despre starea acestor instituite.

Exmiterea lor se va face pentru casuri singulare sau pentru durata unui an scolastic și în amîndouă casurile are valoare numai pentru anumite scoale medie determinate în actul de exmitere.

Despre exmiterea lor ministrul de culte și instrucțiune publică va încunosciința totdeauna înainte pe autoritățile scolare confesionale respective cu acel adaus, că aceasta e de a se aduce și la conosciința direcțiunii sau direcțiunilor scolare competente.

§ 2. Dacă exmiterea comisariului ministerial se extinde numai la o scoală, la vre un cas sau la un scop definit, comisarul își va împlini agendele fără amânare în timpul prescripș în actul de exmitere înaintînd despre aceasta raport ministrului.

În cazul din urmă căpătă îndrumare separată, care îi va servi în procederea sa de directivă. Despre aceasta va fi încunosciințată și autoritatea confesională a institutului.

§ 3. Dacă exmiterea comisariului ministerial relativ la deprinderea dreptului de supremă inspețiune se face pentru un an scolastic întreg și pentru una sau mai multe scoale medie confesionale, comisarul e obligat a visita institutul respective institutele numite în decursul anului scolastic cel puțin odată și cel mult de două ori.

Ca inspețiunea să se poată face în toată privința cu fundament și cu succes, ea se va extinde la institutele complete de 8 clase cel puțin pre două zile, la cele de 6 clase pre o zi și jumătate ear la cele de 4 clase cel puțin pre timp de o zi.

§ 4. Cu ocaziunea cercetării, comisarul ministerial va căuta mai întăiu pre directorul institutului, carele va fi deja avisat prin autoritatea supremă confesională, îi va spune scopul cercetării și-l va recerca ca să-i fie întru ajutor și să-i servească de conducător.

§ 5. Cercetarea respective inspețiunea comisariului ministerial se va extinde la viața internă și externă a institutului și la toate relațiunile acestuia; la poziția, edificiile și localitățile institutului; la mijloacele de învățămînt, la colecțiuni și în genere la toată prevederea; la starea, ținerea și rezultatul instrucțiunii; la disciplină; la directorat și purtarea agendelor și încă în modul și între marginile definite mai la vale.

§ 6. În ceea ce privește poziția, edificiile, localitățile și prevederea institutului va cerceta:

1. Poziția, extensiunea și teritorului institutului încât acestea corespund cerințelor: va cerceta să afle dacă scolarii au destul spațiu de mișcare între oarele de prelegere, dacă curtea e curățită, dacă e în curte fîntăna (apă de bîut) etc.

2. Relativ la edificiul, spațiositatea și corespunderea institutului va cerceta: dacă este aer curat și suficient, cum se face încăldirea și aerisirea, sînt toate odăile destul de luminoase,

sînt oare toate salele de învățămînt destul de spațioase în comparațiune cu numărul scolarilor; dacă edificiul, părății, padimentul, ușile și ferestrelle sînt în stare bună, dacă se observă în toate curățenia; îngrijită e curățirea și repararea preste an. Va cerceta ce reparări sau îmbunătățiri s'au făcut la zidire în timpul ultim (eventual dela cercetarea ultimă) și ce s'ar mai recere în această privință?

3. Relativ la curățenie se va da o deosebită atențiune și latrinelor și încă atît din punct de vedere sanitar cît și disciplinar moral. (Unde nu se poate aplica conductul de apă e de recomandat curățirea cu bute.)

4. E de a se visita dacă mobilierul e corespunzător și curat. Mai cu seamă: Corespunzătoare sînt scaunele în comparațiune cu deosebirea de mărime a scolarilor?

5. Cu mare atențiune se va cerceta prevederea institutului prin clase, prin biblioteci și musee. E oare ajustarea destul de corespunzătoare și află-se ea în stare bună? Sînt de a se lua în mai de aproape băgare de seamă aparatele intuitive și de învățămînt: dacă museele de naturală, chemie, de desemn sînt aprovizionate în mod suficient cu aparatele și obiectele absolut indispensabile la învățămîntul intuitiv și practic; dacă nu lipsesc mapele și globurile necesari la propunerea și învățarea geografiei, dacă institutul posedă desemnurile și icoanele necesari la propunerea istoriei, precum și dacă are modelurile și figurile trebuincioase la propunerea desemnului? Va cerceta dacă se află destule tabele pentru propunerea calculului și a scrierei și dacă aceste sînt întregi; dacă sînt localități de gimnastică atît pentru vară cît și pentru timpul iernei, dacă aceste sînt prevăzute cu aparatele necesare și dacă se îngrijesc deprinderile regulate și specialiste gimnastice?

6. Trebuie îndreptată mai cu seamă atențiunea asupra bibliotecii institutului și în mod eminent asupra bibliotecii profesionale. Va cerceta dacă se află în biblioteci cărțile științifice și foile periodice ce se poftesc pentru-ca să se poată promova calificaerea generală și specialista a profesorilor și ca acestia să poată ține cont de progresul științific general? Se poartă oare grije de înmulțirea necurmată a bibliotecelor și dacă această înmulțire e corespunzătoare ear nu unilaterală?

7. Se va cerceta cu atențiune dacă colecțiunile și aparatele se înmulțesc în general și dacă aparatele învechite se înlocuiesc cu altele noue; dacă la înmulțirea colecțiunilor institutului contribuie profesorii de specialitate și cu lucrul lor propriu (umplerea de animale, schelete, preparate alcoolice, insecte, plante, minerale, colecțiunea de petrificații, producerea de substanțe chimice, schițări geografice, prepararea de figuri geometrice și cristalice etc.)?

8. Trebuie observat dacă e ordine în biblioteci și musee. Dacă se află inventar acurat; dacă se introduc în acesta acuzițiunile noue și dacă se sterg din el cele învechite sau stricate?

9. Observă-se oare la institutele confesionale subvenționate de stat punctele din contractele făcute între stat și autoritățile confesionale? (Va urma)

Iustificarea Părintelui canonic Lauran.

Am comunicat într'unul din numerii „Tribunei“ dimpreună cu discursul rostit de Părintele canonic Lauran cu ocaziunea banchetului dat la Oradea-mare în onoarea ministrului președinte și unele amănunte privitoare la zelul ce desvoaltă Părintele canonic pentru propagarea limbei maghiare. În același sens au fost informați și colegii nostri dela „Observatoriulu“ din partea lui Cato Censoriu, nr. 71. — „Un preot rom.-or.“ justifică acum în nr. dela 4 Oct. st. n. pe Părintele canonic Lauran.

Ne simțim datorii a comunica și noi această justificare.

„Ca onorații cetitori să nu se iee după judecări prea pripite și sinistre, nu pot trece cu tăcerea a reflecta la amărăciunea d-lui Cato c.: expriindu-mă, că după toastul acel cunoscut dn. A. Lauranu nu se poate ține de calumniator și denunțante, pentru-că acela a fost între păhară, dară dn. A. Lauranu nici confus nu a fost, ci din contră, a știut că va toasta unde și cui? a știut cum începe, accentua și cum va fini, fiindcă a fost bine preparat.

„Dn. A. Lauran a toastat, ca preot gr.-cat. și scie bine, că biserica e în stat, ear nu statul în biserică; scie ce legătură este între biserica la carea e preot, și între stat, prin urmare și noi toți trebuie să cunoașcem și să nu uităm nici odinioară dinaintea noastră în general referințele confesiunilor către stat, fiind noi preoți sau laici.

„Ce privește împreginurarea, că în seminarul Oradan tinerimea numai în limba maghiară conversează, e drept; aceasta e silită a o face, că cei mai mulți nu știu limba maghiară deosebi rectoratul seminarului Oradan, de când susă acel institut a dovedit, că tinerimea din seminar nu numai în limba maghiară a dovedit deosebit progres, ci se poate fîl și cu aceea înaintea lumii, că tinerimea seminarială și din celelalte studii gimnasiali, în comparațiune cu toți gimnastiții Oradani, a escelat și va mai escela și în viitor; aceasta onoare e a Românilui.

„Cei ce descriu pe d-l A. Lauranu și ce simțuri păstrează, pună la judecata opiniei publice faptele d-lui cum sînt, făcă bine a descrie: cum a fost seminarul înaintea rectoratului d-sale, și cum e arangiat acum, ca apoi să-și exprime părerea și opiniunea publică cu un for competent, a judeca faptele singuraticilor“.

Bunele intențiuni ale Părintelui canonic Lauran nu le pune nimeni la îndoială; sînt însă unii, care să îndoiesc, că procedurile îi sînt bune.

Este în Oradea-mare un seminar românesc și „sînt mulți tineri așezați acolo, ca să învețe limba maghiară“.

Apoi, mărginiți, precum sîntem, noi nu putem înțelege, cum vine aceasta. De sigur Români nu și-au înființat seminarul, pentru-ca copiii lor să aibă unde să învețe limba maghiară. „Cei mai mulți din tinerii așezați în acel seminar nu știu limba maghiară, ăice „preotul român“. O credem aceasta. Tocmai în părțile Orăzii-mari sînt însă și tineri români, care nu știu românesce, sînt familii, chiar familii preoțesci, în care se vorbesc aproape numai limba maghiară. Noi credem că seminarul e menit a face ca viitorii preoți și în genere viitorii oameni culți ai Românilor din părțile Orăzii să învețe cu toții a vorbi bine românesce, pentru-ca să se poată înțelege cu poporul, pe care îl conduc și din sudoarea căruia aspiră să trăiască. Limba maghiară o învață ei în scoală, căci maghiare sînt toate scolile dela Oradea-mare.

Dar o paralelă va lămuri destiunea.

Părintele Protosinel Goldiș e profesor de limba română și de religie la lyceul din Arad. Ni se spune, că acum doi trei ani începuse a preda religia în limba maghiară. Cum i-a fi venit această idee, nu șcim. Destul că le-a părut chiar și scolarilor un lucru foarte curios să primească chiar dela profesorul de limba română

Stiria, Carintia, Carniola, Ungaria, din țerile dela Dunăre și din Rusia.

„Imediat pe malurile ei se află dela partea navigabilă a ei în jos 72 orașe cu 1,991,468 locuitori și 371 comune mai mari cu 462,930 locuitori. Pe malurile afluenților ei navigabile se mai află afară de aceasta 62 orașe cu 638,439 locuitori și 295 comune mai mari cu 665,455 locuitori. Pe o lungime navigabilă de 2632 chm. și dimpreună cu afluenții sei de 5833 chm.

„Dunărea se reprezintă cu un drum de apă de 8465 chm., care trece nemijlocit pe lîngă 3¼ milioane de oameni capabili de producere și de consumare, prin țeri roditoare, comerciale și industriale.

„În manualele de geografie se poate ceti, că Dunărea isvorăște din Pădurea Neagră și se varsă în Marea Neagră. Aceasta trebuie să o primim cu precauțiune, căci riul Dunărea începe pentru comunicațiunea cu lunții mici abia la Ulm, pentru cea cu vapoare la Regensburg, pentru marea comunicațiune de transit abia la Budapesta și termină pentru cea mai mare parte

a comunicațiunii încă la hotarele române-serbe, unde așa numita Poartă de fier și cataractele nu permit trecerea decât din când în când. După-ce această pedecă pentru navigațiune va fi în sfîrșit înlăturată, puternicul rîu va fi pentru două treimi din an, dela Budapesta până la Sulina, un drum deschis și îndestulitor chiar și pentru cea mai mare comunicațiune înspre Orient.“

Autorul lămurește apoi pozițiunea Dunării ca drum de comunicațiune pus în concurență cu alte riuri, ca Elba, Rinul și Vistula, cu căile ferate și cu comunicațiunea pe mare.

Pe alocurea albia Dunărei e nămolită, astfel încât comunicațiunea cu vase mai mari ori mai greu încărcate e preste puțină ori nu se poate întreține decât cu cheltueli mari. „Aceste relațiuni de navigabilitate, care fac scumpetea comunicațiunii și a transportului de mărfuri, sînt cauzele, care fac ca Dunărea de sus, dela Ulm la Regensburg și până la Budapesta, cu teritorul ei întins, mai ales partea germană, în lungime vreo 612,25 chilm. să fie atît de părăsită și de săracă în comunicațiune. Regensburg și Passau,

unde navigațiunea începe, nu sînt punctele și debarcaderile importante, ca Manchin și Maienta pe Rin, ear la gura Dunării în loc de Rotterdam ori Hamburg e unicul oraș maritim Sulina, cu 6000 locuitori, acum mai mult sat de pescari, decât oraș maritim.“

Pentru-ca Dunărea să poată ajunge la importanța ce i se cuvine ca cale de comunicațiune, ar trebui înainte de toate să se înlătoreze pedecile dela porțile de fier, pentru-ca astfel ea să devină un drum liber dela Budapesta până la mare. Nu mai puțin de dorit ar fi să se curățe nămolul așezat în albia rîului între Viena și Budapesta, ceea ce după părerea autorului foarte cu anevoie se va pute face. S'a ivit, în sfîrșit, proiectul de a tăia un canal dela Cernavoda direct spre mare, ceea ce pentru Varna și Constantinopol ar scurta drumul cu 550 chilom. Prin aceasta s'ar ruina însă porturile române Galați și Brăila, ceea ce a făcut cu guvernul român să respingă proiectul.

Foița „Tribunei“.

Dunărea.

(Paul Dehn, „Deutschland und Orient“.)

În zilele aceste cunoscutul scrietor german, Paul Dehn a publicat o carte prețioasă, „Deutschland und Orient in ihren Wirthschafts-politischen Beziehungen“. Vom publica o dare de seamă mai amănunțită despre această carte, care ne privește și pe noi din mai multe puncte de vedere.

Deocamdată ne mărginim la capitolul despre Dunăre.

„După Volga, — ăice d-l Dehn, — Dunărea cu teritorul ei de 817,100 chil. pătrați e cel mai mare rîu al Europei, căci teritorul Vistulei e cu 633,725, al Rinului cu 644,975 ear al Elbei cu 661,681 chil. mai mic. Dunărea își primește afluenții din Svițera, Baden, Würtemberg, Bavaria, Tirol, Salzburg, Austria, Moravia,

În limba maghiară învățăturile legii ortodoxe. S'a produs dar atât între scolari, cât și în opinia publică a Arădanilor un curent, care l-a făcut pe Părintele Goldiș să renunțe de a mai preda religia în limba maghiară.

Tot astfel și Părintele Lauran îi pune pe seminariștii români să converseze numai în limba maghiară, fiindcă crede, că este bine să facă așa. E vina opiniei publice a Orădanilor, dacă va urma mai departe.

Chestiuni bisericesci.

(Continuare.)

Împregiurările politice ale Transilvaniei se schimbă după bătaia cu Turcii din a. 1680, Leopold împăratul Austriei supune Transilvania sub sceptrul său, influința calvinismului cade. Guvernul Austriei având principiul politic: „*divide et impera*“ se folosește de această devisa ajută pe arhiepiscopul din Strigon și stăruiește asupra unor căpetenii române asupra lui Teofil și Atanasie și se face unirea cu biserica Romei. Românii se împart în două confesiuni. Fac pe unii să aibă ochii și să nisească — cum țise deunăzi un preot român la Oradea-mare — să nisească la apus către Roma, eară alții la răsărit către Constantinopole. Întorși cu spatele unii către alții nu se mai vedă nu se pot înțelege, ci se depărtează tot mai mult. Cei ce merg către Roma până să ajungă la Strigon se maghiarizează și cei ce nisează către Constantinopole până să ajungă acolo se muscălesc. Oare nu ar fi mai prudent, ca nici unii nici alții să graviteze către Roma și către Erusalim, ci să rămână în Transilvania lângă Români, că ei nu știu nici cine e papa dela Roma și nici patriarhul dela Constantinopole. Biserica creștină dreptcredincioasă dela Apostoli până azi a păstrat autonomia, e majoreană, și vedem, că nici Episcopul concernent nu se poate amesteca în o parohie a unui slab preot. Așa a viețuit ea de sine fără Roma, fără Constantinopole, sute de ani și când a stăpânit Roma, iesuții făceau saci de paienjeni în cari se prindă pre Români, ear când au domnit Constantinopole, i-a furat averile mănăstiresci și a adus demoralizarea. Greu ca nici odată a fost bisericii romanesci în secolul al 18-lea. A trăit ea cu Păgânii și cu Arienii cum trăiesc în pace azi cu mosaicii dară cu ai sei nu s'a bătut și minune chiar sunt mai răi mai periculoși frații de un sânge între ei decât alte confesiuni, pentru-că sunt neîntrerupt în ceartă și ură; neîntrerupt în scoala de moralisări de a-și părăsi legea și a trece de acolo până dincolo. Românii gr. or. trăiesc în 60 de ani fără Episcopi. Când răul și primejdia e mai mare, Dumnezeu e în ajutor.

În astfel de împregiurări durezoase, pe la finea secolului al 18-lea și pe la începutul celui al 19-lea răsar bărbații cei mari, preoții români: Clain, Sincai, Petru Maior și Lazar; ochii acestora, inima lor și munca lor nu a fost pentru Roma, nici pentru Constantinopole, ci pentru poporul român. Ei încălțese inima Românilor, le luminează mintea și îi deșteaptă: că sunt Români, strănepoți ai renumiților Romani.

Din biserică dela altar ese lumina națională dincoace și dincolo de Carpați. În anul 1791 la stăruința bisericii române dieta din Cluj decide a se deslega cătușile confesiunii gr. or. Mai mult, — mirare mare, — din biserica română ese memorabila petițiune a celor doi Episcopi din Sibiu și Blaj în care au cerut dela acea dietă, că și Români să aibă egalitate deplină, să aibă limba în afacerile lor să aibă Comite românesc, ca Secuții și Sașii din Ardeal. O cerere sfântă, dar așa de cutezată, încât de atunci până azi în 90 de ani nu a îndrăsnit nimenea a o mai repeta.

Acel spirit de dreptate și progres a îngrijat foarte pe stăpânitorii Românilor, de aceea în anul 1811, ei leagă prin o instrucțiune pe sormanul Episcop rom. Vas. Moga, încât nu scia este el Vlădică sau Polițaiu; nu cutează sormanul a eși din chilie să facă vizițiuni canonice, nu poate să aducă vreo hotărîre fără să fie revizuită de guvernul țării. Guvernul făcea popi și el divorța căsătoriile.

Earăși mirare, însă în această vreme ciudată, biserica propășese, ea e destoinică a trimite tineri la teologia din Viena. Cum s'a putut face acele stipendii? Nu vor oamenii să istorisească, de aceasta tăcem și noi astădată, până la altă ocaziune.

Pronia D-quească — fără să scie Români gr. or. — trimite bisericii române din Ardeal mai

în același timp doi bărbați cu suflet mare. În anul 1846 bisericii gr. or. pe Șaguna; el opresce încă înainte de anul 1848 amestecul dirigătorilor politice în biserica gr. or., face pe „popi“ să scie că sunt preoți români; acestia ajută la minunile din anul 1848, eară în anul 1850 face acel mare Archiereu — a se zări steaua Constituțiunii bisericii gr. or. prin un sobor, înființează fundațiuni, tipografie și jurnal politic românesc. Oare nu era de trebuință jurnal bisericesc să și facă sieși biserica? Biserica gr. or. conducea prin Archiereul Andreiu Șaguna și politica și era trebuință să creeze aderenți și să ceară în numele lor drepturi. Acel mare Archiereu nu mai trimite tineri la institutele din Viena, ci la Lipsca. Ce se semnaleză și cu aceasta? Progresul ce-l reclamă timpul.

Cu toate acestea foaie bisericescă încă nu e, acel Archiereu însă prin circular încurajază o foință a tinerilor teologi din Arad, și preoții archidiecesei nu înțeleg. Marele Andreiu s'a ocupat de chestii mari, a exoperat drepturi, câștigatu-s'au părare dela stat, făcutu-s'au fundațiuni în scurt timp pentru cine? Pentru luminarea națiunii române.

Câștigatu-s'au ce nu au visat Români, metropolia română și cu ea înaintare în Caransebeș; câștigatu-s'au autonomia bisericii și cu ea desrobirea de sub Sârbi și fonduri de sute de mii făcutu-s'au ca prin minune scoli medii, și mulțime de scoli rurale și normale; dobânditu-s'a o Constituțiune liberă bisericescă.

Au înaintat Români gr. or. din Transilvania încât au ajuns pe frații lor dela Blaj cari începuseră cu 170 de ani mai înainte.

Biserica gr. or. se vede și cu lumină, cu fundațiuni, cu vață; este oare să ne temem? Este oare să ne dăm legați? Nici odată.

Biserica eată ne-a adus aici și foaie bisericescă tot nu avem. Este prea necesar să o avem, pentru-că avem Constituțiune, trăim în Constituțiune și nu scim ce drept ne dă ea. Vedem că poporul e al preoților, preoții ai protopopilor și protopopii ai Vlădicului eară acesta e înghebat de guvern. Nu așa e la Sași în Constituție; preoții sunt ai poporului, el înainteză în conștiința de necesitățile lui, eară de Episcopul lor nu are lipsă guvernul.

Constituția e privită de Români gr. or. ca o mare sarcină. Prelații nu o îmbrățișează că le-a răpit stăpânirea, ce o aveau mai înainte, preoții nu o iubesc, că le-a adus zizăni și neodichnă și creștinii nu o pot purta, că are prea multe hărțueli dări și spese tărându-i de colo până colo îndepărtare la scrutinii. Scurt nu simte pentru vremea perdută și ostenele nici o mângăere sufletească.

Congresul trebuie prin interpretarea unor și fi ușureze aparatul și ostenele la scrutinii; eară o foaie bisericescă — căci cele politice au altă mențiune — trebuie să reflecteze preoților și mirenilor asupra câștigului moral din Constituțiune și foloaselor ce ne dă aceasta; altfel cu toții o părăsesc și se fac pasivi.

(Va urma.)

Cronică.

Din Gurghiu. Ni se scrie despre vânătoarea din Gurghiu:

„Alteța Sa principele Rudolf azi în 3/10 la vânătoarea ținută în hotarul Hodacului mai pușcă încă un urs de 370 punți, în pădurea „Chireu“. A făcut cu totul 3 descărcături; cea dintâiu îi frânse spinarea cât numai putu merge ci se întorcea tăvălit în giur, cu a 2-a îl ajunse în coasta dinainte a 3-a în cap de desubt de ochi. Principele e deplin satisfăcut.

II. Sa dl. Dr. Victor Mihali episcopul Lugojului s'a reîntors din vizițiunea canonică a diecesei sale. Poporul român — fără deosebire de confesiune — l-a întâmpinat cu entuziasm făcându-i pretotindine o primire strălucită.

Himen. Ieri după amiază s'a celebrat în catedrala de aici cununia d-lui profesor Georgiu Dima cu dșoara Maria Bologa. Urăm tinerei părechi zile îndelungate și senine.

— Dl. Petru Truța, avocat și deputat dietal se va logodi cu dșoara Ana Bonciu, fida dlui Demetriu Bonciu notar public în Arad.

— Alesandru Rosciu cleric abs. al archidiecesei Blajului își va serba la 12 n. l. c. cununia cu dșoara Eugenia Luca în Pețelca.

Concertul de organe dat ieri după amiază de dl Bela cu concursul dșoarei Albrich și a societății „Hermania“, a întrunit în biserica evangelică un număr și distins public. Pro-

gramul bogat culminează în variațiunile lui Hans Huber (op. 3.) Dintre corurile cântate de „Hermania“ relevăm aci „In dulci jubilo“. — Dșoara Albrich a cântat admirabila cântare populară „Ein Vöglein klein ohn' Sorgen“, cu o puternică voce de alt și cu mult sentiment de artă.

Societatea de cântări „Tipographia“, o societate de curând înființată, a dovedit cu toate aceste în seara de 4 Octomvrie prin executarea exactă a unui program foarte bogat, că e la înălțimea chemării sale. Producțiunii musicale a urmat o petrecere cu danț foarte animată, dela care toți, căți au luat parte, de sigur au dus cu sine o suveniră plăcută. Urăm tinerei societăți spor mult și viață îndelungată!

Adunarea generală a reprezentanței municipiului Hunedoara se va ține în 13/1 Octomvrie a. c. Obiectele de însemnătate vor fi: Propunerea lui Ioane Papiu și soții, pentru sistematizarea catedrei ordinare de limba și literatura română la scoalele reale din Deva; apoi alegerea de fișcal al comitatului și doi pretori, în cercurile: Brad și Petroșeni; și sistematizarea a 3 posturi de medici de cerc. Ar fi de dorit, ca membrii să se intereseze și se participe cât mai mulți.

Reuniunea femeilor Selagiane pre basa deciziunii adunării gen. din anul 1883 aduce la cunoștința celor interesate, că în adunarea sa gen. ținândă la anul viitor va premia cu 2 galbini pre acea doamnă soție de învățător din comitatul Selagiului, carea în scoala bărbatului seu cu scolărițele va produce mai mare rezultat în lucrările de mână și în industria de casă.

Competentele la premiul amintit au a se insinua până la 1 Iunie 1885 la doamna Clara Maniu presidentă și dl Andreiu Cosma secretar al Reuniunii femeilor române Selagiane în Zelahu.

Dl Titu Maiorescu, după guvernamentalul „Le Pays“ din Bucuresci, va fi numit în scurt timp profesor la facultatea de litere din Bucuresci.

Concurs de pluguri în România. Comițitul agricol din județul Roman având în vedere că la Iași s'a organizat o expozițiune generală, atât industrială cât și agricolă, pentru toată țara, a decis ca în toamna aceasta să facă numai un concurs de pluguri, la care vor lua parte mai cu seamă sătenii. În scopul acesta s'a comandat un însemnat număr de pluguri sistem nou, spre a fi distribuite sătenilor premiați.

Congresul economic din România. — Comitetul central al acestui congres, întrunindu-se a decis să se înființeze sucursale și în districte. Pentru această lucrare s'au delegat mai mulți membri.

Teatrul maghiar în Sibiu. Reprezentațiunea de alaltieri a fost una din cele mai bine reșuite, ear cea de ieri, a piesei „Csicsoné“, s'a dat în fața unei case pline, ca nici una din cele de până acum. Parterre, loge și galerie au fost pline, încât teatrul nu mai avea locuri disponibile. — Joi, în 9 Octomvrie n. se va reprezenta piesa „Jó madár“ de Szigeti József.

Academia bulgărească. — În Sofia s'au luat măsuri pentru înființarea unei Academii naționale cu trei secțiuni: litere, științe și istorie. „Românul“ află că dintre Români, d. B. P. Hasdeu, distinsul nostru istoric și filolog, a fost proclamat membru de onoare al acestei Academii.

Sorlin Dorigny, archeolog francez, stabilit la Constantinopol, a vizitat museul de antichități din Bucuresci.

Din Biblioteca populară a „Tribunei“ au apărut până acuma:

Nr. 1. Pădureanca. Novă de Ioan Slavici. 12 coale tip. broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.

Nr. 2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 15 bani.

Nr. 3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 15 bani.

Nr. 4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vândătorilor se dă rabatul cuvenit.

Varietăți.

(O nouă cometă.) La Heidelberg, s'a observat de d. Wolf o nouă cometă.

Ea s'a vădut după câteva zile la Paris. Această cometă are strălucirea unei stele de a deca mărime, o frumoasă concentrațiune și o frumoasă coadă. În acest moment se află

la 21 oare 20 minute de urcare la dreapta și 20 grade de coborîre spre nord. Ea se coboară repede spre sud cu o iuțea de aproape o jumătate de grad pe zi, devenind din ce în ce mai strălucitoare.

(O mare clădire pe marginea Tamisei.) O nouă întreprindere a fost proiectată din inițiativa Americanilor la Londra. Ei își propun de a construi pe marginea Tamisei o mare clădire anglo-americană, care să cuprindă: un otel gigantic, o casă de bancă, un teatru pentru producțiunea exclusivă a dramelor americane și o sală de întrunire, în care călătorii din Statele Unite să poată fi siguri că au să întâlnească pe compatrioții lor, cari se preumblă prin Europa. Locul pe care să se construească această clădire, s'a și luat.

(Moneta și igiena publică.) În epoca microbiană în care trăim se caută pretutindeni micul dobitoc și poate că ziua nu este departe în care se va descoperi microbul migrenei.

Așteptând ca această descoperire să fie făcută, credem că este interesant a face cunoscut la ce se expune cine-va umblând în mână cu moneda noastră ordinară. Este vorba de murdăria și negerala, care se află de asupra monetei, între efigie și litere, și în cari d. Reinsch de Erlangen a descoperit fragmente fibre textile, de granule d'amidon, de globule de grăsime, etc. etc.

Cu ajutorul microscopului, a putut vedea o lume întreagă de viețuitoare trăind în murdăriile lor; bacterii în formă de bastonașe, bacterii globulare.

Afare de aceste bacterii, incrustațiunile bucaților de monetă mai conțin încă „hype“ nedesvoltate și un fel de ciuperi.

Descoperirea d-lui Reinsch, dice d. Deniker, în Știința și Natura, prezintă o mare însemnătate din punctul de vedere al igienei publice. Se scie până la ce punct diferitele bacterii sunt propagatorii boalelor contagioase, și de sigur că ele au găsit în numerar mijlocul cel mai nemerit d'a propaga aceste boale.

El adaogă: Ar fi poate prudent, în timpii de epidemie, de a spăla într'o soluțiune alcalină caldă bucațile de monetă, cari au devenit murdare în urma unei mari circulațiuni.

(La tribunal.) Scena se petrece într'un mic orașel de provincie:

Un avocat, vorbăreț și îndrăsnit pledează de vr'o trei oare un proces de zid comun.

Președintele și membrii au adormit pe rînd. Oratorul vede aceasta și exclamă:

— Mă opres, domnilor, căci n'am obiceiul de a pleda naintea unor persoane, cari dorm.

Atunci, președintele, care negreșit nu adormise pe deplin, răspunde imediat:

— Ei bine... cu mine, domnule X... se întâmplă tocmai contrarul. Nu am obiceiul să dorm decât atunci, când pledezi d-ta.

(Case cu 12 caturi fără nici o scară.)

La New-York, în cartierul unde se fac cele mai importante afaceri de comerț, s'a ridicat o sumă de clădiri pentru bănci și pentru birouri de samsari, etc. etc. Înălțimea acelor clădiri este de 12 caturi, cari se deservesc numai prin ascensori.

Un neguțător avea mai multe afaceri de făcut în diferite bănci și într'o singură îi trebuia să fie terminate.

La apusul soarelui făcu neguțătorul contul caturilor ce urcase și a găsit, că a urcat 124 caturi, fie-care de o înălțime de 3 metri 95 centimetri. Prin urmare totalul etajelor fac 490 metri, adică de patru ori mai mult decât piramida cea mai naltă din Egipt.

(Un anunț american.) Un țiar american publică anunțul următor:

„O invențiune excelentă. Modul de a scrie fără condei și fără cerneală; se poate învăța pentru un dolar. A scrie la adresa J. H. Stațiunea E. New-York. N. S.“

Un mare număr de naivi au trimis câte cinci franci, cărora li s'a răspuns următoarele: — Luați un creion.

Posta ultimă.

Pojon, 5 Octomvrie n. Ministrul Trefort a ținut alegătorilor sei o vorbire, în care accentuează progresarea industriei ca o condițiune necesară pentru existența Ungariei.

Bucuresci, 5 Octomvrie n. Camerele fiind conchemate în sesiune extraordinară, s'a cețit astăzi decretul de dizolvare. Conchemarea colegiilor electorale se va face la 6 Noemvrie, ear nouele camere se vor convoca la 15 Noemvrie.

Newyork, 5 Octomvrie n. Din Buenos-Ayres se semnaleză exundări mari; comunicația între orașe a fost împedecată timp de unsprezece zile. Un număr mare de oameni și-au pierdut viața, familii întregi au fost ascunse de valuri.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Sciri economice.

Piața din Făgăraș, 3 Octomvrie. Grâu frumos hecto-litra fl. 6.— până fl. 6.50; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 5.—; sęcara fl. 3.— până fl. 3.30; cucuruzul fl. 4.— până fl. 5.—; ovėsul fl. 1.80 până fl. 2.—; sēmēnța de cânepă fl. 8.— până fl. 10.—; sēmēnța de in fl. —.— până fl. —.—; fasolea fl. 4.— până fl. 4.50; mazerea fl. 7.— până fl. 8.—; linteia fl. 8.— până fl. 9.—; crumpenele fl. —.—80 până fl. 1.50, mälaiu fl. 9.— până fl. 9.50, sęc brut 100 Kilo fl. 40.— până fl. —.—; unsoarea de porc 60—70, slänina 70—88; cânepa fl. —.— până —.— Un chilo carne de porc 44 cr.; carne de vitä 42 cr.; carne de vițel 36 cr.; carne de mel — cr.; ouș 6 cu 10 cr.; chim fl. 10.— până fl. 12.—; lumini turnate de sęc 58 cr. până — cr.

LOTERIE.

Tragerea din 4 Octomvrie st. n.
Timișoara: 16 73 54 66 21.
Viena: 44 17 61 53 90.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta
 dela 4 Octomvrie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. —.— până —.—
 76—81 Kilo fl. —.— până —.—, (lîngă Tisza) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 7.70 până 8.20, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 7.60 până 8.10, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 7.60 până 8.10, (de Bacska) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. —.— până —.—, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 7.40 până 7.90.
 Sęcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.70 până 6.95.
 Orđ (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.— până 6.35; (de berärie) 62—64 Kilo fl. 6.75 până 9.60.
 Ovės (ungurese) 37—40 Kilo fl. 5.80 până 6.10.
 Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.30 până 6.35; de alt soi fl. 6.25 până 6.50.
 Rapița fl. 11.50 până 11.75; de Banat fl. 11.25 până 12.—.
 Mälaiu (ungurese): fl. 6.20 până 6.50.

Tempul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.39 până 8.41 (per Septembrie—Octomvrie) Kilo fl. 7.86 până 7.88.
 Sęcara (primăvară) 69⁷/₁₀ Kilo fl. 5.73 până 5.75.
 Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.69 până 5.71.
 Rapița (August—Septemvrie) fl. 11.75 până 12.75.
 Spiřt (brut) 100 L. fl. 28.— până 28.50.

Bursa de Bucureși.

Cota oficială dela 3 Octomvrie st. n. 1884.		
Renta amort. (5%)	Cump. 96 ¹ / ₄	vënd. —.—
Rur. conv. (6%)	104.30	104.30
Act. de asig. Dacia-Rom.	366.—	366 ¹ / ₂
Impr. oraș. Bucureși	—.—	—.—
Banca națională a României	1396.—	1410.—
Credit mob. rom.	205 ¹ / ₂	207.—
Act. de asig. Naționala	243 ¹ / ₂	244.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	91.50	87.50
Societ. const.	—.—	283 ¹ / ₂
Schimb 4 luni	—.—	—.—
Aur	5.30	—.—

Bursa de Viena

din 4 Octomvrie st. n. 1884.

Rentă de aur ung. 6%	122.75
" " " 4%	92.90
" " hârtie " 5%	88.85
Imprumutul căilor ferate ung.	142.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	118.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	102.40
Bonuri rurale ung.	100.80
" " cu cl. de sortare	100.—
" " bänățene-timișene	100.25
" " cu cl. de sortare	100.—
" " transilvane	100.50
" " croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.75
Imprumut cu premiu ung.	114.75
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	115.50
Rentă de hârtie austriacă	80.90
" " argint austriacă	81.95
" " aur austriacă	102.90
Losurile austr. din 1860	185.—
Acțiunile băncii austro-ungare	859.—
" " de credit ung.	286.25
" " " austr.	286.70
Argintul " " " austr.	—.—
Galbeni împărătesci	5.77
Napoleon-d'ori	9.67
Mărci 100 imp. germăne	59.75
Londra 10 Livres sterlinge	121.75

Bursa de Budapesta

din 4 Octomvrie st. n. 1884.

Renta de aur ung. 6%	122.30
" " " 4%	92.50
" " hârtie " 5%	88.60
Imprumutul căilor ferate ung.	142.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	96.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	118.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	100.75
" " cu cl. de sortare	100.50
" " bänățene-timișene	100.50
" " cu cl. de sortare	100.25
" " transilvane	100.25
" " croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.75
Imprumut cu premiu ung.	114.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	115.50
Renta de hârtie austriacă	80.75
" " argint austriacă	81.75
" " aur austriacă	102.75
Losurile austr. din 1860	134.50
Acțiunile băncii austro-ungare	855.—
" " de credit ung.	285.75
" " " austr.	287.30
Argintul	—.—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.50
Galbeni împărătesci	5.75
Napoleon-d'ori	9.66
Mărci 100 imp. germăne	59.70
Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Occassion!

Depositul fabricii de albituri de bărbați și femei

și
neguțătoria de export de mănuși

Gustav Jekim

Sibiu, Strada Cisnădiei 24, casa Bugarsky,

recomandă publicului p. t. depositul sęc bogat asortat de toate soiurile de

albituri pentru barbăți și femei

chemiseturi, gulere și manchete de fabricație proprie, stofe de haine, chachemire negre și colorate, catifele (barșoane) de bumbac și stofe de atlas, pantlici de mătasă și catifea (barșon), pânđă de in și bumbac, sifoane, zefir, stofe de Sternberg și Oxford, perdele-rețele, piquet, barchenturi, snuruite și de modă, batiste de in și de bumbac, serviete, stergare și meserție, vęrgături și aplicațiuni brodate, rișuri, dantele spaniole valensiene, bretoane, triming și dantele de ață, ciorapi bărbătesci, femeesci și pentru copii, gamașe, bumbac de împletit de Gumpoldskirchen (recunoscută de cea mai bună calitate de bumbac de împletit), bumbacuri franțozesci D. M. C. de inodat, toate soiurile de mărfuri de împletit și cuncaierie, trebuincoase pentru croitori; corseturi, evantailuri, corturi de ploae și parasoale, toate soiurile de gulere și manșete, nastori de modă pentru haine de dame, cununi de mirese, flori, pene de fantasie și de struș asortiment mare etc. etc.

☞ Toate cu prețuri fixe și cât mai eftine. ☜

Trusouri complete

dela cel mai simplu soi până la cel mai fin se efectuează în timpul cel mai scurt.

☞ Comande din afară se efectuează prompt cu posticipațiune și mărfuri neconvenabile se primesc înapoi.

[35] 7—8

„ALBINA“ Institut de credit și economii în Sibiu.

A patra tragere la sorți publică.

A scrisurilor fonciare de 6% ale Institutului de credit și de economii „Albina“ a urmat în **1 Octomvrie 1884** în prezența D-lui notar regres public **Gabriel Zagoni** și a doi membri ai comitetului de supraveghiare al institutului.

S'au tras în valoarea totală de **fl. 37.000** următorii numeri:

à fl. 100: Nr. 20, 29, 44, 48, 67, 69, 70, 87, 107, 113, 128, 131, 132, 134, 135, 145, 161, 168, 172, 206, 208, 209, 210, 241, 264, 278, 300, 313, 325, 356, 359, 366, 373, 386, 389, 398, 408, 420, 435, 456, 471, 478, 482, 511, 521, 534, 550, 584, 592, 593, 600, 602, 615, 665, 675, 688, 698, 700, 704, 706, 711, 716, 717, 725, 735, 736, 738, 755, 759, 762, 775, 787, 800, 804, 807, 809, 817, 818, 820 și 821.

à fl. 500: Nr. 8, 23, 31, 71, 83, 85, 86, 90, 109, 143, 148, 174, 188, 203, 213, 262, 267, 268, 282, 292, 320 și 343.

à fl. 1000: Nr. 25, 36, 89, 137, 165, 187, 220, 224, 254, 260, 287, 313, 322, 329, 373, 408, 417 și 444.

Cu începere dela **1 Aprilie 1885** aceste scrisuri fonciare se rescumpără la cassa institutului în Sibiu, la filiala sa în Brașov și la „banca comercială ungară de Buda-Pesta“ în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; aceleși se rescumpără și mai nainte ori când prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul țilei.

Cu **1 Aprilie 1885** înceată interesele lor mai departe și couponii de interese scăđători mai târđiu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestuia.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerea de mai nainte nu s'au prezentat încă pentru rescumpărare următoarele:

à fl. 100: Nr. 23, 66, 202, 274, 296, 562, 607, 646 și 666.

à fl. 500: Nr. 80, 149, 222, 247.

Sibiu, în 1 Octomvrie 1884.

Diracțiunea.

1—1 [93]

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

Chiar acum au eșit de sub tipar și se pot procura dela Cancelaria Negrutiu din Gherla (Szamos-Ujvár).

Cărticică

de
rugăciuni și cântări

pentru
 pruncii scolari
 de ambe sexele și confessiunile.

☞ **Cu mai multe icoane frumoase.** ☜

Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplarie costă 3 fl.; 100 exemplarie 5 fl. v. a.

[86] 3—5

Visul

Prea Sântei Vergure Maria
Născătoarei de D-đeu

urmat de mai multe

Rugăciuni frumoase.

☞ **Cu mai multe icoane frumoase.** ☜

Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplarie costă 3 fl.; 100 exemplarie 5 fl. v. a.